

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

สรุป

บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือบทบาทการมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บทบาทการมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 7 มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 4 มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริม สนับสนุนในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน
2. ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 5 มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 3 มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการออกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินของสถานศึกษา
3. ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 4 มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนและบุคลากรสายสนับสนุนของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ

ที่สุด คือ ข้อที่ 1 มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการกำหนดแผนพัฒนา ครูผู้สอนและบุคลากรสายสนับสนุนของสถานศึกษา

4. ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาดามอัยยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 13 มีส่วนร่วมในการรับทราบ ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการรายงานผลการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจกรรมของสถานศึกษาตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 16 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาดามอัยยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาดามอัยยาศัย ได้มีการมีการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาเป็นหลักสำคัญ การบริหารงานจะประสบความสำเร็จสูงได้นั้น จะต้องมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษา วัด บ้าน ชุมชนและองค์กรต่างๆ ทั้งหน่วยงานเครือข่ายภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับ ไพรัช เตชะรินทร์ (อ้างถึงในพิมพ์ ทวีนาท, 2550:24) ที่กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการเรียนที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำและสร้างโอกาสให้กับประชาชนในชุมชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครต่างๆ ให้เข้ามามีบทบาทการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2540:107) สรุปได้ว่าการดำเนินงานเพื่อให้กิจการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและตอบสนองนโยบายของรัฐ ดังนั้น การบริหารงานจะประสบความสำเร็จได้นั้น จึงต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกชั้นตอน เพราะถือว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดคุณลักษณะของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการจัดการศึกษา และปรับปรุงการเรียนการสอน จากแนวคิดดังกล่าวคณะกรรมการสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงนโยบายของรัฐให้เข้ากับความต้องการของชุมชน โดยกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ครู หลักสูตร และการบริหารงาน ทั้งนี้เพื่อการนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่กำหนด

สอดคล้องกับการดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ในการบริหารการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546:32-38) รวมทั้งอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลที่จะเกิดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ให้บรรลุผลสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุด จากการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ จากการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากเป็นภารกิจหลักที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก จะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานโครงการที่กำหนดไว้สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546:32-38) งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือภารกิจหลักของสถานศึกษา มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาและคุณภาพผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุวัฒน์ ก้อนนาค (2555:86) พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา อาจเนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในเรื่องของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนและผู้เรียนทุกด้าน เป็นการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ พัฒนาระบบการบริหารและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สอดคล้องกับ นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของ(สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ,2557)ที่ได้กำหนดเป้าหมายและพันธกิจในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการยกระดับ

คุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สอดคล้องกับสวิตเซอร์แลนด์ (2554:94) พบว่าบริบทของโรงเรียนภูมิปัญญาและโรงเรียนนันทนาการ ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ทำให้สถานศึกษากับชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนมากนัก เนื่องจากเป็นรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนการสอนของครูและสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งการส่งเสริมสนับสนุนต้องให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ค่อนข้างน้อยในเรื่องของการให้ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมรูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายและชุมชน สอดคล้องกับ มณฑิรพรอดประเสริฐ (2554:97) ได้ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา กศน. อุทัยธานี พบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพและประสิทธิผล

ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ จากการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากสถานศึกษาจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ในทุกๆ เรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ ในทุกต้นปีงบประมาณ ระหว่างการดำเนินงานจัดกิจกรรม และปลายปีงบประมาณ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ(2546:32-38) ได้กำหนดระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งหารายได้จากบริการจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายและชุมชน โดยสถานศึกษานำเอาระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ ทางด้านบริหารงบประมาณของกระทรวงมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับ กันตัทธ บุดรคำ (2549:108) พบว่า สภาพการบริหารงานตามงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี 3 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณค่าเฉลี่ยสูงสุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา คงเนื่องจากสถานศึกษาได้มีการประชุมชี้แจงกับคณะกรรมการสถานศึกษาในเรื่องของการจัดหารายได้จากบริการมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลการเกิดคุณภาพที่ดีขึ้นของผู้เรียน ในสถานศึกษา สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555:3-7) คณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ กำหนด สอดคล้องกับ วัลลภ บุญกิตติเจริญ (2547:87)พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดจังหวัดฉะเชิงเทรา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจนับพัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินทางราชการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษา และในข้อการมีส่วนร่วมระดมความร่วมมือในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษารวมทั้งการจัดหาทุนการศึกษาให้สถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการออกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารทางการเงินของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษา อาจไม่มีความชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนงาน ของ สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สอดคล้องกับ สุริยะ จะแจ้ง (2553:63) พบว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสุโขทัย มีปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยที่เป็นปัญหาในระดับสูงสุด

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล จากการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากสถานศึกษาเห็นความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาในการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ในด้านการบริหารงานบุคคล มากขึ้น สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546:32-38) สรุปได้ว่าการบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ มีความสามารถ มีขวัญและกำลังใจ ได้รับการยกย่องและเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง

และก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนและบุคลากรสายสนับสนุนของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษาได้มีการประชุมชี้แจงคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในเรื่องของการส่งเสริมการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนและบุคลากรสายสนับสนุนมากขึ้น อาจเป็นในเรื่องของการสร้างความสำเร็จ การยอมรับ การมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่พอใจ การสร้างความก้าวหน้า การเพิ่มเงินเดือน การให้รางวัล การให้เกียรติบัตร การให้เข็มรางวัล เชิดชูเกียรติ หรือการให้โอกาสในการศึกษาต่อ การศึกษาตุงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของครูและบุคลากรสายสนับสนุนของสถานศึกษา เป็นต้น ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจ เกิดการจูงใจในการปฏิบัติงาน กับสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545:19-20) สรุปได้ว่าการบริหารสิ่งเร้า สิ่งจูงใจ ที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมทั้งระยะสั้น เฉพาะหน้าหรือระยะยาว ทั้งนี้ลักษณะจูงใจที่เหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาอาจต้องสังเกตจัดให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เกี่ยวข้อง และโดยลักษณะทั่วไป อาจเริ่มมีสิ่งจูงใจเชิงวัตถุ หรือเป็นรูปธรรม แล้วบริหารพัฒนาสู่การเป็นสิ่งจูงใจเชิงนามธรรม สอดคล้องกับ กัลยาณี อุดลเจริญ (2547:65) พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 ในด้านการเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล ในการสร้างขวัญและกำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการกำหนดแผนการพัฒนาครูผู้สอนของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดทำนโยบาย และจัดทำแผนงานโครงการ หรือแผนจัดกิจกรรม ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทำให้โอกาสในการมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรสายสนับสนุนมีน้อยและไม่ครบทุกคน สอดคล้องกับ กัลยาณี อุดลเจริญ (2547:65) พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 ในด้านการเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานบริหารบุคคล การกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรอื่นในสถานศึกษาและส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำสุด

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป จากการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากสถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของงานบริหารทั่วไปที่เกี่ยวข้องภายใน

สถานศึกษา สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546:32-38) สรุปได้ว่าการบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่นๆ ให้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานงานส่งเสริมสนับสนุนและ การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการบริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษา ให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความ โปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่ เกี่ยวข้อง เพื่อการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับ วัลลภ บุญกิตติ เจริญ (2547:87) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน สถานศึกษา สังกัดจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการบริหารทั่วไปในภาพรวมของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับคือ การมีส่วนร่วมระดม ความร่วมมือในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษารวมทั้งจัดหาทุนการศึกษาให้สถานศึกษา การให้ คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาอาคารสถานที่ของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการจัดการ เรียนการสอน และการมีส่วนร่วมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ทำกิจกรรมของชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการ รับทราบ ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการรายงานผลการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและกิจกรรมของสถานศึกษาตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น อาจเนื่องจาก สถานศึกษาได้มีการประชุมชี้แจงและรายงานผลการดำเนินงานด้านงานบริหารทั่วไปของ สถานศึกษา ให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบและขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใน การบริหารจัดการด้านงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างแท้จริง สอดคล้องคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555:3-7) สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษา รับทราบ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาและกิจกรรมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผน สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถาศัย นโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น สอดคล้องกับ กัลยาณี อุบลเจริญ (2547:58) พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 ด้านการให้ความ เห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน มี ค่าเฉลี่ยในระดับสูงสุด

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้แจ้งหรือขอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบในส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านการ

จัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ซึ่งอาจเป็นภารกิจงานที่สามารถดำเนินการได้เองภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานบริหารทั่วไปเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานดังกล่าวอยู่แล้ว สอดคล้องกับ วันชัย ธรรมสูงเนิน (2556:95) พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา ในด้านการติดตามผลและการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยครั้งนี้ไปใช้

1.1 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านงบประมาณ เพื่อทำให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการบริหารงานงบประมาณภายในสถานศึกษามากขึ้น

1.2 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ควรส่งเสริมและขอความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในการออกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินของสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น

1.3 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพความรู้ความสามารถในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและการประสานความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษากับสถานศึกษา ภายในสถานศึกษามากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก

2.2 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก